

GOVOR OB ODPRTJU MUZEJA REZIJANSKIH LJUDI

Solbica, 14. oktober 2017

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, dragi obiskovalci slavnostnega dogodka ob odprtju Muzea od tih rozajanskih ljudi – Muzeja rezijanskih ljudi. V veliko čast mi je, da lahko ob tem pomembnem dogodku spregovorim nekaj besed v imenu Slovenskega etnografskega muzeja iz Ljubljane, ki že vrsto let z zanimanjem in veseljem spremlja prizadevanja in strokovno delo kolegov v Reziji. Danes je za vse nas pomemben dan, saj so se uresničile dolgoletne želje po osrednjem muzeju, ki predstavlja življenje prebivalcev Rezije, združuje preteklost s sodobnostjo in povezuje vse tiste, ki jim je blizu izročilo tukajšnjih krajev in ljudi. Kot je z izbranimi besedami zapisano v uvodniku kataloga, je namen muzeja »opisati in prenesti znanje, vrednote in občutke naših ljudi, skupaj z narečjem in bogatim ustnim izročilom, ki ga tvorijo pravljice, pripovedke in legende ter molitve, reki in življenjske zgodbe«.

Slovenski etnografski muzej je leta 1998 sodeloval pri pravi prve muzejske zbirke v Reziji v kraju Ta-za Wurbjaci v Bili, ki je našla svoje mesto v popotresni baraki iz leta 1976. Pobudo zanjo so dali člani Kulturnega društva Muzej rezijanskih ljudi. Povezali so se z Narodno in študijsko knjižnico iz Trsta ter z institucijami in strokovnjaki iz Slovenije, med drugim z dr. Mojco Ravnik, mag. Andrejem Furlanom, dr. Robertom Dapitom in številnimi drugimi. Iz Slovenskega etnografskega muzeja je pri postavitvi zbirke sodelovala kustodinja mag. Polona Sketelj, ki se je leta 1998 udeležila Mladinskega raziskovalnega tabora, na katerem so sodelovali študenti in dijaki iz Trsta in Gorice, drugi strokovnjaki ter člani omenjenega društva in domačini. Leta 2001 so restavrirali Slovenskega etnografskega muzeja restavrirali in

konservirali predmete muzejske zbirke v popotresnem naselju v Bili, ki je tedaj štela okoli 300 predmetov.

Razstava o brusačih je gostovala v Slovenskem etnografskem muzeju, v Pokrajinskem muzeju v Kopru, v Pokrajinskem muzeju v Tolminu in v Kranjski Gori. Torej strokovnih sodelovanj s slovenskimi muzeji ni manjkalo. Skrb Rezijanov za kulturno dediščino pa je ves čas spremljala želja po osrednjem muzeju rezijanskih ljudi, ki bi predstavljal zgodbe življenja in opredmeteno dediščino v večni spomin tudi za bodoče, mlajše generacije ter da bi preprečili, da bi čas zbrisal sledi preteklosti v neskončno zanko pozabe.

Povezani s skupnim ciljem in z izjemnimi prizadevanji so člani Kulturnega društva Muzej rezijanskih ljudi dosegli, da je danes tukaj sodoben ekomuzej. Celotno muzejsko pripoved bogati dejstvo, da prikazuje življenja več rodov družine Buttolo Ploc, potujočih prodajalcev – Kromarjev, ob tem pa obiskovalce seznanja z načinom življenja ljudi teh krajev. Ohranjeni so številne arhitekturni elementi in notranja oprema z ustreznimi strokovnimi komentarji, ki jih še podkrepijo obsežna besedila v katalogu s podrobnim opisom življenja ljudi, ki jim je hiša pripadala.

Odprtje muzeja je praznik tako za tiste, ki ste ga snovali, kot tudi za vse Rezijane in celotno stroko. Z njim ste zapisali prihodnosti pretekla izkušnje in podobe življenja. Prepričani smo, da bo muzej postal osrednji prostor, kjer se bosta stapljala preteklost in sedanjost, prostor dialoga, vsakdanjega in prazničnega druženja.

Ob tem vam izrekamo iskrene čestitke in se veselimo nadaljnjih sodelovanj.

* Polona Sketelj, mag. etnologije, muzejska svetovalka, Slovenski etnografski muzej, Metelkova ulica 2, 1000 Ljubljana; polona.sketelj@etno-muzej.si.